

Vänstern på jobbet

FACKLIGA RÖSTER FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | NR 1 · 2025

FOTO: AGNES STUBER

Om denna tidning

"Vänstern på jobbet" är producerad i samarbete med Vänsterpartiets fackliga nätverk, där ett växande antal fackligt aktiva samlas. Denna tidning sprids på arbetsplatser i hela landet, och syftet är dels att berätta för våra jobbarkompisar varför vi tycker att de ska lägga sin röst på Vänsterpartiet i EU-valet, dels att informera om vad partiet står för i viktiga frågor som påverkar hur vi har det på våra arbetsplatser.

Det som förenar oss är övertygelsen om att vi behöver en stark vänster som på allvar står upp för löntagarnas intressen. Som alltid sätter välfärd, trygghet, jämlikhet och en rättvis klimatomställning i första rummet.

Kort och gott ett parti som vi kan lita på. Lika viktigt är vårt engagemang för en stark, stridbar fackföreningsrörelse.

Dessa är de viktigaste verktygen vi har i arbetet för att bygga ett mer jämlikt och solidariskt samhälle.

[vansterpartiet.se/
blimedlem](https://vansterpartiet.se/blimedlem)

” Vi vill se arbetstids- förkortning – med bibehållen lön

Kravet på arbetstidsförkortning har fått förnyad kraft och allt fler röster höjs för att lagstifta om kortare normalarbetstid. Vänstern på jobbet har talat med Ida Gabrielsson, ekonomisk-politisk talesperson för Vänsterpartiet.

Sida 4–5

**Abdiqan
Awaale**

”Arbetstidsförkortning behövs för att förbättra vår arbetsmiljö”

**Sebastian
Lindberg**

”Kortare arbetsdagar behövs för att vi ska orka till pensionen”

**Frida
Tånghag**

”Vi ska inte bara leva för att arbeta, våra liv har ett egenvärde”

Varför vill vi ha kortare arbetstid?

I den här tidningen berättar fackligt aktiva om varför vi behöver arbetstidsförkortning. Det handlar bland annat om att vi ska hålla till pensionen, orka leva våra liv och må bra på våra arbetsplatser.

FRÅGA **4**

Hur lång borde en arbetsdag/vecka vara?

Björn Molin

terminalarbetare

Att få till kortare arbetsdagar är svårt i vår bransch, särskilt för chaufförer med fjärrkörningar, men 4 dagars arbetsvecka skulle vara väldigt välkommet. Det skulle ge oss mer tid för våra familjer och för återhämtning. Det skulle säkert kunna minska den psykiska ohälsan i samhället.

Johannes Weiberg

maskinoperatör

På min arbetsplats jobbar vi ständiga kvällsskift inom ramen för 38 timmarsvecka, och varvar fyra- och femdagarsveckor. Jag tror att 6 timmars arbetsdag vore bra för mer fritid och vila. Men även fler lediga dagar skulle vara positivt. Bäst vore om vi kunde besluta om det lokalt.

Silvana Vretoska

undersköterska

På Kommunals kongress beslutade vi att driva 30 timmars arbetsvecka. Bland mina arbetskamrater vill majoriteten ha 6 timmars arbetsdag. Den uppfattningen har också en tydlig majoritet av medlemmarna i vår Kommunalsektion, som finns inom 27 förvaltningar i Göteborgs stad.

Cecilia Schubert

brevbärare

Vi har sedan tidigare arbetstidsförkortning i våra avtal och jobbar 7 timmar och 36 min per dag i genomsnitt, med längre pass vissa dagar och kortare andra dagar. Den modellen borde vi bygga vidare på, med mer arbetstidsförkortning skulle vi stå bättre rustade att möta minskade brevvolymer, och försvara heltidsanställningar mot hyvling.

LEDARE

Arbetstidsförkortning: – En nyckel till ett rättvisare samhälle

Stämpeluret är knappast modernt längre – precis som 40-timmars arbetsveckan, som infördes för hela 55 år sedan.

Få frågor i svensk politik symboliserar en så tydlig vision för framtiden som kravet på en arbetstidsförkortning. För oss i Vänsterpartiet handlar det om mer än att bara minska antalet timmar vi spenderar på jobbet – det handlar om att skapa ett samhälle där jämlikhet, hälsa och hållbarhet står i centrum.

● För att denna vision ska bli verklighet krävs en mobilisering från hela arbetarrörelsen. Här har fackföreningsrörelsen en avgörande roll att spela, både i samhällsdebatten och som en kraftfull pådrivare gentemot en alltför försiktig socialdemokrati.

Det är uppenbart att många människor slits ut av långa arbetsdagar, pressade scheman och en ständig jakt på att få livet att gå ihop. Arbetstidsförkortning, till exempel i form av sex timmars arbetsdag, skulle ge människor mer tid för familj, fritid och engagemang i samhället. Det är också en reform som skulle bidra till att minska ojämlikheten i arbetslivet. Kvinnor, som ofta tar ett större ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet, skulle gynnas särskilt.

Men inget förändrar sig av sig självt. Fast det finns goda exempel på hur kortare arbetsdagar både ökar produktiviteten och förbättrar hälsan, möter förslaget motstånd från arbetsgivarhåll och ofta också från socialdemokratin.

Historiskt har facken varit ryggraden i kampen för rättvisa arbetsvillkor, från åtta timmars arbetsdag till rätten till semester. Idag, när arbets-

marknaden genomgår snabba förändringar och otryggheten växer, är det viktigare än någonsin att facket tar täten i debatten om framtidens arbetsliv.

Och facket är ju alla medlemmar och många av dem är vänsterpartister. Det är det här som är kärnan i fackligt-politiskt arbete.

Socialdemokraterna har länge haft en nyckelroll i den svenska arbetarrörelsen, men de senaste decenniernas pragmatism och kompromissvilja har gjort att de ofta står passiva när djärva reformer som arbetstidsförkortning lyfts. Fackföreningarna måste våga utmana!

Vänsterpartiet står redo att driva frågan om kortare arbetstid, och med ett starkt stöd från fackföreningsrörelsen kan vi flytta fram positionerna!

Ciczie Weidby
fackligt-politiskt ansvarig i Vänsterpartiet

8,5 %

av arbetskraften, eller 482 330 människor; så hög var arbetslösheten i slutet av 2024 (källa: SCB). Under 2025 väntas den öka ytterligare.

I EU ligger Sverige på fjärde plats på listan av länder som toppar arbetslöshetsstatistiken.

Högst är arbetslösheten i södra Sverige: i Skåne uppgick den under

slutet av förra året till 9,1%.

Bland Byggnads medlemmar ligger arbetslösheten över 10% (källa: Byggnadsarbetaren).

Fyra förslag för att bekämpa arbetslösheten

Satsa på Sverigejobb

Behovet av kommunala investeringar i infrastruktur är stort i hela landet – det behövs renoveringar av alltifrån skolor och förskolor, anläggningsarbeten för nybyggnation, återinvesteringar i infrastruktur för vatten och avlopp, klimatanpassningar av bostäder och satsningar på det kommunala vägnätet. Vänsterpartiet föreslår att staten går in och tar hälften av kommunernas kostnader för planerade projekt som utförs mellan 2025 och 2027. Vi föreslår också Sverigejobb för arbetslösa med kompetens inom bygg och anläggning. Förslaget innebär ett anställningsstöd där staten tar 80 procent av kostnaderna för anställningen. Villkoret ska vara 100 dagar i arbetslöshet och relevant utbildning, och den som anställs ska ha fulla rättigheter och lön enligt kollektivavtal.

Satsa på arbetsmarknadsutbildning

Många av dem som är arbetslösa idag saknar den utbildning och kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden. Samtidigt råder det brist på arbetskraft i många branscher. Behoven av arbetsmarknadsutbildning som rustar de arbetslösa för arbetsmarknaden, är omfattande. Trots detta har antalet arbetslösa som går arbetsmarknadsutbildning minskat under många år, och ligger nu på rekordlåga nivåer. Det vill Vänsterpartiet ändra på genom att bygga ut systemet: På sikt bör målet vara 30 000 personer i arbetsmarknadsutbildning. Samtidigt bör kvaliteten på utbildningarna förbättras och i högre grad än i dag riktas mot bristyrken.

En stark a-kassa som skyddar kollektivavtalen

En stark a-kassa är avgörande för att den som är arbetslös inte ska behöva ta jobb som dumpar lönerna på arbetsmarknaden. Vänsterpartiets mål är att 80 procent av löntagarna ska få 80 procent av sin tidigare lön vid arbetslöshet. Vi vill höja den högsta dagpenningen och grundbeloppet, samt höja ersättningsnivån till 80 procent för hela ersättningsperioden. Vi säger nej till avtrappning. Vi vill också att ersättningsbeloppen ska indexeras gentemot löneutvecklingen för att a-kassan inte ska tappa i värde över tid. Dessutom föreslår vi förbättrade kvalificerings- och ersättningsvillkor så att fler arbetslösa omfattas av a-kassan. Vi vill även återinföra studerandevillkoret för att även studenter ska omfattas av ekonomiskt skydd mot arbetslöshet. Arbetslöshet bekämpas med en långsiktig statlig investeringspolitik och en aktiv arbetsmarknadspolitik – inte genom att försämra livet för dom som är arbetslösa.

Arbetsförmedling i egen regi – i hela landet

Vänsterpartiet vill stoppa privatiseringen av Arbetsförmedlingens verksamhet. Verksamheten bedrivs bäst i offentlig regi utan vinstintresse. För att kunna ge rätt stöd till dom arbetslösa behöver vi också stärka myndigheten: Arbetsförmedlingen ska finnas tillgänglig i hela landet för att garantera att alla medborgare ges ett likvärdigt stöd oavsett var man bor. Fokus ska ligga på att rusta de arbetssökande och matcha dem mot de jobb som finns och växer fram. För detta behöver myndigheten ha egna anställda arbetsförmedlare med god kännedom om lokala arbetsgivare.

Prenumerera på vårt nyhetsbrev

Läs vårt facklig-politiska nyhetsbrev, fullproppat med nyheter, tips och råd om facklig organisering. Du får även koll på de frågor Vänsterpartiet driver för att stärka löntagarna. Nyhetsbrevet kan läsas även av icke-medlemmar. Prenumerera här:

Gå med i vår Facebook-grupp

För dig som är medlem i partiet och facket finns en Facebook-grupp, "Fackliga vänsterpartister", där du kan diskutera fackliga och politiska frågor med andra fackligt aktiva partimedlemmar.

Ge ett bidrag till Vänsterpartiets fackliga arbete

Partiets fackliga arbete är beroende av stödet från medlemmar och sympatisörer. Alla bidrag gör skillnad, och bidrar till att vi syns och hörs på fler arbetsplatser.

Skänk ett bidrag här:

“Internationell solidaritet är inget brott!”

Arbetsgivarorganisationen Sveriges Hamnar har, tillsammans med de krigsprofitörer som tjänar stora pengar på Israels krigsförbrytelser, gett sig på en av företrädarna för Hamnarbetarförbundet, Erik Helgeson.

Den 2 februari varslades Helgeson om uppsägning och polisanmäldes för ”brott mot rikets säkerhet”. Polisanmälan avfärdades snabbt av Justitiekanslern. Bakgrunden är blockaden av krigsmateriel till och från Israel, som är ett svar från Hamnarbetarförbundet på en uppmaning från palestinska fackföreningar.

Ciczie Weidby, fackligt-politiskt ansvarig i Vänsterpartiet:

– Att stå upp för folkrätten och internationell solidaritet är inte ett brott! Hamnarbetarförbundet har rätt att vidta åtgärder för att stoppa exporten av krigsmateriel. Att bestraffa och försöka kriminalisera fackliga representanter

som företräder sina medlemmar innebär en väldigt allvarlig inskränkning av rätten att organisera fredligt motstånd mot förtryck utan repressalier.

– Att stå upp för och ta ansvar för folkrätten gäller inte bara stater – även vi i civilsamhället har ett ansvar att försöka förhindra exempelvis folkmord. Det är en fråga för hela fackföreningsrörelsen.

Erik Helgeson, vice ordförande för Hamnarbetarförbundet

Sex timmars arbe

Sluta pröva Lagstift

Operationssjuksköterskor i G
Norrköping. Socialsekreterare
Allmännyttans medarbetare

På allt fler ställen prövas fö
arbetstid med bibehållen lö
Varför alla dessa "prov"?

● Alva Myrdal reste frågan om sex timmars arbetsdag med oförändrad lön redan på 1950-talet, och inspirerade tjugo år senare det socialdemokratiska kvinnoförbundet att driva frågan vidare. Där har det stannat.

Och inför årets lönerörelse skickade LO den efterlängta reformen till en arbetsgrupp.

Är det inte – så här 55 år efter den förra – dags för en lagstadgad arbetstidsförkortning?

–Jo, försökens tid borde vara förbi, säger Ida Gabrielsson, riksdagsledamot och Vänsterpartiets ekonomisk-politiska talesperson.

Men ingen får lämnas utanför.

–Och det är statens ansvar. Vänsterpartiet föreslår att riksdagen tillsätter en parlamentarisk kommission som i

samarbete med arbetsmarknadens parter tar fram förslag på en bred och jämlik arbetstidsförkortning.

Eftergifter

En rättvis lösning förutsätter inte bara facklig medverkan. Utan också eftergifter från motparten, vilket skett vid alla tidigare förkortningar av arbetstiden från 1848 och framåt. Då infördes tio-timmarsdagen.

– Fackförbunden är svagare i dag än då 40-timmarsveckan klubbades 1970, och arbetslösheten högre, påpekar Ida Gabrielsson. Därför är det särskilt viktigt att en generell arbetstidsförkortning inte leder till ännu större löneskillnader.

Det har medlemmarna i Kommunal fått erfa. Avtalad reducerad arbetstid ersätter kronor och ören. Handels och kollektivtrafiken lönearbetare drabbas av hyvling. Den ofrivilliga deltiden syns i lönekuvertet.

– Det är bra att LO öppnat för lagstiftning, och att det väckts förnyat intresse hos S och MP, säger Gabrielsson. Deras medlemmar har pushat på för detta. Men det får inte leda till en ännu mer urholkad välfärd.

Alla måste med när arbetstidsförkortningen genomförs, säger Ida Gabrielsson.

FOTO: AGNES STUBER

tsdag?

! - a!

Öteborg och re i Jönköping. e i Östersund.

rkortad n.

Mer resurser

Snarare, säger hon, måste det skjutas till mer resurser till det allmänna, som vård, skola och omsorg.

Hur?

– Ja, det är i alla fall inte möjligt om man sänker skatterna för dem som tjänar mest och subventionerar städhjälp åt de rikaste på bekostnad av hemtjänst och annan samhällsservice.

Detta samtidigt, påpekar Ida Gabrielson, som lönearbetarna tvingats till den största reallönesänkningen sedan 30-talet.

– Vi i vänstern måste ta oss själva på större allvar. Socialdemokraterna behöver våra mandat om den arbetande befolkningen ska få det bättre. Det kan handla om alltifrån slopade karensavdrag vid sjukdom till att lyssna på fackens krav på förkortad arbetstid.

Den utökade fritiden värderas högt i alla studier som gjorts.

– Vi får mer tid för våra barn och går med större glädje till jobbet. I mitt fall skulle det dessutom bli fler skogspromenader hemma i Gästrikland. Och mer svamp på middagsbordet! säger Ida Gabrielson.

Per Längby

En rättvis och jämlik arbetstidsförkortning förutsätter en ny arbetstidslag. Det menar Ciczie Weidby, riksdagsledamot och handelsanställd.

Facklig kamp ger hopp om förkortad arbetstid

Solidaritet eller egenintresse? Lag eller avtal? Förhandlingsstyrka avgör valet när facken driver på för kortare arbetstid med bibehållen lön. Och trycket från löntagarna ökar. Om man ska nå framgång är stödet från fackföreningarna ovärderligt.

● Det säger Ciczie Weidby, riksdagsledamot och arbetsmarknadspolitisk talesperson för Vänsterpartiet.

– Det var så som vi lyckades stoppa marknadshyrorna tillsammans med Hyresgästföreningen.

Då tvingades den socialdemokratiska regeringen och deras samarbetspartier C och L att backa. I frågan om sex timmars arbetsdag med oförändrad lön ser kartan annorlunda ut. Men trycket underifrån har avgörande betydelse i båda fallen.

Bara stannat vid försök

Hittills har så gott som alla arbetstidsförkortningar stannat vid försök:

I Östersund införde det allmännyttiga bostadsbolaget förtroendearbetstid under ett och ett halvt år; en sextimmarsdag med förbehåll: om jobbet inte var klart i tid gällde obetald övertid.

På Vrinnevisjukhuset i Norrköping fick operationssjuksköterskor en extra ledig dag var fjortonde dag. Lönekostnaden steg med 0,65 procent när deltidsanställda steg upp. Antalet operationer ökade med tolv procent.

I Stockholm inleddes i fjol ett tvåårigt projekt med 34 timmars arbetsvecka för 800 specialistsjuksköterskor, en yrkes-

grupp som är en av många bristvaror i sjukvården. Även 600 undersköterskor omfattas.

– Alla dessa försök visar att reformen fungerar. Det finns också ett starkt folkligt stöd för dessa arbetstidsförkortningar, och fackförbund som Kommunal, Seko och Handels, som jag själv tillhör, har börjat ställa krav på en lagstadgad förkortad arbetsvecka, säger Ciczie Weidby.

Föredrar att gå via avtal

Några förbund, som Metall, Sveriges lärare och Unionen, föredrar avtal mellan parterna.

– Jag kan förstå deras argument. De har gett upp vissa krav för att få igenom andra, som arbetstidsförkortning.

I den konkurrensen står sig handelsanställda och undersköterskor slätt.

– Butiksanställda och lokalvårdare har redan så kassa villkor. De har ingenting att ge i utbyte mot kortare arbetstid. Handels, Seko och Kommunal har insett detta. Nu måste de stå pall mot framför allt socialdemokraterna.

I sitt sommartal nämnde partiets ordförande, Magdalena Andersson, ingenting om sänkt arbetstid. Hon ömmade desto mer för alla medborgare som ”jobbar och gör rätt för sig”, trots dystra tider.

– Men vi behöver ge hopp! invänder Ciczie Weidby. Framför allt till alla dem som har sämst villkor på arbetsmarknaden, de i de tunga omsorgsyrkerna och exempelvis här i Jönköping de anställda på Ica Maxi som har öppet från 06 till 23.

Själv är hon riksdagsledig från sitt jobb på Ikea i samma stad. Den kontakten släpper hon inte.

– Om några veckor är det personalfest!

Per Längby

Fakta om Tesla-strejken

- **Tesla-strejken är den näst längsta strejken** som ägt rum i Sverige – bara överträffad av strejken vid Skyllbergs bruk (1925 – 1930).

- **Antalet strejkande har ökat** under strejkens gång: Sedan i höstas (2024) deltar en majoritet av verkstads teknikerna, och allt fler ansluter till strejken.

- **Konflikten handlar om IF Metalls krav på kollektivavtal**, som reglerar löner, pensioner, försäkringar, andra villkor och fackligt inflytande för de anställda.

Hallå där...

Sanna Olsson

mellanstadslärare och facklig företrädare för Sveriges Lärare i Stockholm

Kan du beskriva lärarnas arbetssituation idag?

– Ett övergripande problem handlar om att få tiden att räcka till planering och återkoppling till eleverna. Det är så mycket tid som äts upp av annat. I gymnasiet och i högstadiet är rättningssbördan väldigt hög.

När skolorna tvingas till neddragningar ökar antalet elever som lärare måste undervisa. På många håll präglas organisationen av hög stress. Många lärare har svårt att sova och går med huvudvärk.

Särskilt illa far ofta unga lärare, som i slimmade organisationer inte alltid får det stöd man behöver som nyanställd.

Vi ser också att sjukskrivningarna bland förskolelärare ligger på höga nivåer.

Har du förväntningar på vårens avtalsrörelse?

– Absolut. Sveriges Lärare har utvecklats till ett mer stridbart förbund än sina föregångare och många medlemsröster höjs för strejk om arbetsvillkoren inte förbättras.

Det vore fint att få tid att hinna ge alla våra barn och unga det de har rätt till enligt läroplaner och lagar. Jag hoppas på avtal om reglering av planeringstid på nationell nivå med Sveriges kommuner och regioner.

Får vi till minimitid till planering och efterarbete tror jag att arbetsbelastningen kan minska rejält.

Kan vi även få till reglering av gruppstorlekar och nyckeltal med maxantal elever per lärare vore det ännu bättre!

Inom Vänsterpartiet växer det fram olika branschföreningar. Kommunalvänstern är en av dem.

Kommunalvänstern organiserar sig

– Mina arbetskamrater kommer ofta till mig för att prata om förhållandena på jobbet. De vet var jag står och var jag har min värdegrund.

Emma Öman är fackligt aktiv inom Kommunal och var med och startade Kommunalvänstern Väst, en av flera branschföreningar som nu växer fram inom Vänsterpartiet.

Emma Öman

- **Emma har varit fackligt aktiv** i mer än 20 år och medlem i Vänsterpartiet de senaste sex åren.

– Det är enkelt att vara vänsterpartist på arbetsplatsen men inte så enkelt i de fackliga hierarkierna. Där dominerar sossarna och motarbetar ofta oss som öppet säger att vi är vänster.

– Därför behövs Kommunalvänstern, framför allt för att ge varandra stöd men också för att diskutera fackliga frågor och strategier.

Gustav Landström, aktiv i Kommunalvänstern Väst och anställd på Göteborgs Spårvägar, berättar om branschföreningens aktiviteter:

– Kommunalvänstern organiserar bland annat studieträffar och afterworks för fackliga. Vi uppehåller oss inte bara vid snävt "fackliga" frågor. I höstas organiserade vi ett möte där vi pratade om Palestina.

I valrörelsen spred medlemmar i partiföreningen Vänstern på jobbet på Kommunals medlemsdag på Liseberg.

– De utåtriktade aktiviteterna riktar ofta in sig mot arbetsplatser, såsom Sahlgrenska, berättar Gustav Landström.

– Flera av de aktiva medlemmarna har också engagerats i partidistriktets fackliga utskott, och ett par har blivit aktiva kommunpolitiker. Det är viktigt att vi får in fler arbetare i politiken.

Förutom att ha flera lokala fackliga förtroendeuppdrag sitter Emma Öman i valberedningen i Kommunals Partille-sektion. Under en period var hon också ordförande för Kommunalvänstern Väst. Hennes arbetsplats är ett LSS-boende i Partille.

– Det märks att det fackliga engagemanget har minskat under mina 20 år inom Kommunal.

– De flesta tänker mer på sina 25 semesterdagar och förmåner än att det är facket som drivit fram det, fortsätter Emma.

– Många tror att det är lagar som styr och reglerar semester och arbetstider, inte att det är kollektivavtal som förhandlats fram av facken. De tror inte att de själva kan göra något åt sin arbetsmiljö och annat på arbetsplatsen. Det måste vi ändra på.

Inom Vänsterpartiet finns det idag tre aktiva Kommunalvänstern-föreningar.

En i vardera Skåne, Väst och Stockholm. En vilande förening finns även i Dalarna. Branschföreningarna fungerar som enskilda partiföreningar, och tillhör ett partidistrikt, men grunden är arbetsplatsen, branschen och den fackliga tillhörigheten.

I flera andra branscher finns liknande partiföreningar.

– Inom partiet finns förutom Kommunalvänstern aktiva branschföreningar för Sekomedlemmar, för Handels-medlemmar och för lärare, berättar Gunnar Westin, facklig-politisk sekreterare för Vänsterpartiet.

Kommunalvänstern Väst organiserar kollegor från välfärdsyrkena organiserade inom Kommunal-avdelningen i Västsverige, som geografiskt sträcker sig från Strömstad i norr till Kungsbacka i söder.

– Vi välfärdsarbetare behöver en organisation som Kommunalvänstern, menar Emma Öman. Där kan vi ge varandra stöd och hjälp. Det behövs i tider när välfärden skärs ner, när våra yrken inte verkar vara värda så mycket.

LO:s krav i avtalsrörelsen:

- **Löneökningar** med 4,2 procent
- **Låglönesatsning**, antingen genom höjda lägstalöner eller i form av en knämodell med extra påslag för löner under en viss nivå.

- **Höj ersättningen för mertid** – det vill säga ersättningen till ofrivilligt deltidsanställda som arbetar längre än ordinarie arbetstid

Ola optimist trots trögt motstånd i lönerörelsen

Arbetstidsförkortning och låglönesatsning. Kraven är desamma som vid tidigare lönerörelser.

Men varje extra krona kostar, och frågan om arbetstiden har LO lagt i malpåse.

● Ändå ser Ola Brunnström, lokförare och facklig förhandlare för Seko Pågatågen, försiktigt optimistiskt på framtiden. – Se på utvecklingen inom Byggnads, säger han. Där drar man nu igång gräsrotsstudier i hela förbundet.

Som tidigare huvudskyddsombud i Seko Pågatågen vet han att gräsrotsaktivism har avgörande betydelse. Det var tack vare denna hans arbetsköpare tvingades dra tillbaka sitt hot om uppsägning av honom för några år sedan (se artikel nedan).

Väcker hopp

Radikaliseringen i Byggnadsarbetarförbundet väcker därför hopp liksom samarbetet i 6F där fackförbunden Byggnads, Seko, Elektrikerna och Fastighets ingår. Samarbetet, sa Johan Lindholm, dåvarande ordförande i Byggnads, syftar bland annat till att sätta press på socialdemokratin för förbättrad sjukförsäkring, trygga jobb och en värdig pension.

Och kanske en arbetstidsförkortning? Lindholm har sedan dess blivit LO:s ordförande, men landsorganisationen har valt att hänskjuta frågan till en arbetsgrupp.

Norm 40 timmar

– Det innebär att arbetstidsfrågan i princip är död för denna gång, säger Ola Brunnström.

Inom hans eget område är normen fortfarande 40 timmars arbetsvecka, och sänkt arbetstid med bibehållen lön efterlängtat hos en majoritet av medlemmarna.

– Bland dem som tjänar minst finns en rädsla att förlora ekonomiskt på en sänkning, påpekar Ola. Lönehöjningar kan ätas upp av inflationen. Minskad arbetstid är vunnna tid oavsett vad som händer senare. Den kan dessutom krympa gapet mellan deltids- och heltidsanställda. För lönenivån är lika viktig som någonsin tidigare.

Kliva över knäet

– Vi har ett ”knä” på 28 000 kronor. Alla som ligger under denna summa ska ha samma belopp i kronor. Men för varje krona vi tar in där drar man bort en annan någon annanstans, säger Ola Brunnström.

Ola Brunnström hade gärna drivit frågan om kortad arbetstid i årets lönerörelse. Men LO har begravt frågan i en arbetsgrupp.

Och då handlar det om ett annat slags knä, ett som trycker nedåt snarare än uppåt: det så kallade Märket, den procentsats som Metall och Svenskt Näringsliv kommer överens om.

Där stöter många lönearbetare i taket.

Text och foto: Per Längby

Filmen Segertåget visar hur arbetsköparna kördes över

Talat Bhat och Alex Veitch förstod tidigt att den föreslagna hyvlingen vid Pågatågen hade stor principiell betydelse.

Deras film *Segertåget* hade premiär på Göteborgs filmfestival i januari.

Filmen *Segertåget* visar hur arbetsköparna kördes över. I slutet av 60-talet följde filmteamet strejkande arbetare i Malmfälten och andra protesthårdar. Filmen gav röst åt opporen.

● Femtio år senare tvingas filmarna utomlands för liknande reportage. Tills *Segertåget* körde över arbetsköparna hos tågoperatören Arriva.

Filmteamet Råfilm i Malmö lystrade extra när man fick höra talas om den planerade hyvlingen av arbetstider för medarbetarna på Pågatågen.

– Vi förstod att det skulle kunna innebära en inkomstförlust för enskilda på uppemot 6 000 kronor i månaden, berättar Alex Veitch som tillsammans med Talat Bhat greppade kamerorna och tog sig till Malmö C.

Varslat Ola

Där hade arbetsköparen Arriva pre-

cis varslat huvudskyddsombudet Ola Brunnström om uppsägning sedan han uppmanat medlemmarna i Seko att inte vara rädda för motparten. Det är denna, skrev han, som ska vara rädda för de anställda.

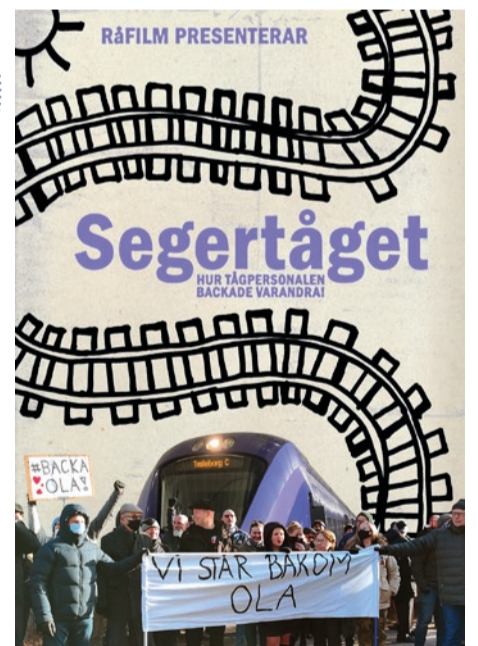
300 medarbetare hade då vägrat skriva under dekretet om hyvling. Endast 18 skrev på. Inne hos arbetsköparen hade Ola Brunnström tagit med sig en facklig företrädare från Seko. Utanför samlades hans fackliga kamrater i solidaritet med sitt huvudskyddsombud.

Uppsägningen drogs tillbaka.

Sämre villkor

– Vi hade ju förstätt att villkoren för de anställda försämrades för varje ny upphandling och ville göra något på detta, säger Alex Veitch. Den här händelsen gav oss chansen att gestalta det.

Den fackliga pågatågklubben hade också förberett sig. I två års tid hade medlemmarna diskuterat hyvling och lönedepressning. När arbetsköparen väl

Vill du anordna filmvisning av *Segertåget* i fackligt sammanhang? Kontakta Alex Veitch: veitch@rafilm.se.

la fram sina förslag på sänkt arbetstid och krympt lön var man beredd.

Filmen *Segertåget, hur tågpersonalen backade varandra*, hade premiär på Göteborgs filmfestival.

Text och foto: Per Längby

I filmen "Det omätbara" är välfärdsarbetarna filmstjärnor

Under mitt medarbetarsamtal i fjol sa min chef att det var "undersköterskornas eget fel" att vi inte fick kollegor, för att vi "pratar så mycket skit om vårt arbete" att ingen ville bli undersköterska. Hon, precis som jag, är även fritidspolitiker och erfaren inom branschen.

● Medarbetarsamtal och lönesamtal bygger på ett standardformulär där vi ska bedöma vårt eget arbete och våra kunskaper. Mitt standardsvar är: "Vi gör ett jäkla bra arbete trots magra förutsättningar".

Det har blivit klart att vem som helst inte kan utföra vårt jobb, och det är inte det mätbara som gör att det fungerar. Dokumentärfilmen "Det omätbara" av Nils Petter Løfstedt belyser hur vi använder oss själva i arbetet – inte bara våra kroppar utan även de kunskaper vi får genom iakttagelser och samarbete med kollegor.

Vi för vidare många kunskaper, men för att kunna använda oss själva behövs tid till reflektion, något vi inte har. Bristen på reflektion gör att viktig information missas, vilket kan leda till onödigt lidande och hjälp som skulle kunna sättas in i tid. Det gör att vi går sönder psykiskt.

Att lyssna med alla våra sinnen är avgörande för att skapa förtroende i möten, oavsett vem vi möter.

Att stå i foajén på Biografen Panorama i Malmö under galapremiären av "Det omätbara" var en upplevelse som inte går att beskriva. Foajén var fylld med välfärdskollegor, och det gav ståpås. I salongen skrattade och grät vi tillsammans, igenkännande. Vi, de vanligtvis osynliggjorda, var kvällens filmstjärnor.

Nu är det avgörande vad vi gör. Ska vi organisera oss till kamp eller låta högern fortsätta sälja ut vår gemensamma välfärd, där endast de med tjock plånbok får bra vård, skola och omsorg? För mig är svaret självklart.

Mia Christensson, undersköterska i Skurup

